

A Legal Issue Regarding the Limits of the Notification to the Criminal Court in the Matter of Changing the Legal Classification *ex officio*

Liliana NICULESCU¹

Abstract: *The issue of the limits of the notification to the criminal court, in relation to the notification act drawn up by the prosecutor, often raises practical difficulties, especially in situations where the court considers that the facts brought to trial may receive a different legal classification than the one retained in the indictment. Although art. 386 para. (1) of the Code of Criminal Procedure allows the court to change the legal classification of the act; the exercise of this prerogative must be done in compliance with the limits of the notification provided for in art. 328–329 of the Code of Criminal Procedure, according to which the indictment constitutes the notification act of the court and determines the act and the person for whom the criminal investigation was carried out and the criminal action was initiated.*

Keywords: *criminal court; Code of Criminal Procedure; criminal investigation*

1. Introducere

Problematica limitelor sesizării instanței de judecată penale, în raport cu actul de sesizare întocmit de procuror, ridică adesea dificultăți practice, mai ales în situațiile în care instanța apreciază că faptele deduse judecării pot primi o altă încadrare juridică decât cea reținută prin rechizitoriu. Deși art. 386 alin. (1) C.proc.pen. permite instanței să schimbe încadrarea juridică a faptei, exercitarea acestei prerogative trebuie să se facă cu respectarea limitelor sesizării prevăzute de art. 328–329 C.proc.pen., potrivit cărora rechizitoriul constituie actul de sesizare al instanței și determină fapta și persoana pentru care s-a efectuat urmărirea penală și s-a pus în mișcare acțiunea penală.

¹ Senior Lecturer, PhD, "Dunarea de Jos" University of Galati, Romania, Address: 47 Domneasca Str., Galati 800201, Romania, Corresponding author: liliananiculescu26@yahoo.com.

Copyright: © 2025 by the authors.
Open access publication under the terms and conditions of the
Creative Commons Attribution (CC BY) license
(<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

Instituțiile sesizării instanței și ale schimbării încadrării juridice ocupa un loc esențial în arhitectura procesului penal român. Deși par simple în aparență, ele sunt deosebit de sensibile, întrucât delimitează strict rolul organelor judiciare și garantează respectarea principiului legalității procesului penal. În practica recentă, unele instanțe au interpretat larg dispozițiile art. 386 C.proc.pen., apreciind ca pot dispune schimbarea încadrării juridice chiar și atunci când aceasta presupune adăugarea unor fapte noi sau calificarea unor conduite ca infracțiuni distincte, deși acestea nu fac obiectul sesizării prin rechizitoriu. Aceasta abordare generează o problemă de compatibilitate cu art. 328-329 C.proc.pen., care stabilesc că instanța este sesizată numai prin rechizitoriu și doar pentru fapta și persoana indicate de procuror.

2. Contextul cauzei și considerentele instanței

Speța analizată provine dintr-un dosar penal aflat pe rolul Tribunalului Galați – Secția Penală, având ca obiect infracțiuni de trafic de persoane, trafic de minori, proxenetism, exploatarea cerșetoriei și trafic de droguri de risc și de mare risc.

Prin rechizitoriul din 21.08.2024 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – DIICOT, Serviciul Teritorial Galați, inculpatul V.V.F. a fost trimis în judecată pentru mai multe infracțiuni, între care: trafic de persoane, trafic de minori și trafic de droguri de risc și de mare risc. În cursul cercetării judecătorești, fără ca instanța să administreze alte mijloace de proba și fără ca procurorul să solicite extinderea urmăririi penale, instanța a pus din oficiu în discuție schimbarea încadrării juridice a faptelor, considerând că acestea ar putea constitui un număr mai mare de infracțiuni decât cele pentru care inculpatul fusese trimis în judecată.

Prin încheierea de ședință din 13 octombrie 2025, instanța a analizat cererea de schimbare a încadrării juridice formulată de inculpat, dar și posibilitatea schimbării din oficiu, în raport cu probele administrate. Potrivit încheierii, instanța a constatat că, pentru persoanele vătămate O.L. și G.R., faptele reținute prin rechizitoriu ar putea fi încadrate nu doar ca trafic de persoane și trafic de minori, ci și ca proxenetism, respectiv exploatarea cerșetoriei și supunerea la munca forțată. Tribunalul a apreciat că aceste conduite, deși având același context factual, întrunesc elementele constitutive ale unor infracțiuni distincte.

Instanța a dispus, așadar, schimbarea încadrării juridice din oficiu, în sensul adăugării acestor infracțiuni, motivând că fiecare formă de exploatare a generat o atingere separată a valorilor sociale ocrotite de legea penală.

Prin urmare, s-a apreciat că nu există o absorbție juridică între traficul de persoane și infracțiunile prin care s-a concretizat exploatarea.

3. Problema juridică principală

Poate instanța de judecată să schimbe încadrarea juridică din oficiu într-o manieră care implică adăugarea unor fapte noi sau extinderea acțiunii penale pentru alte infracțiuni decât cele reținute prin rechizitoriu?

Problema esențială ce se ridică este dacă instanța de judecată poate, din oficiu, să dispună o schimbare a încadrării juridice care are ca efect extinderea acțiunii penale pentru alte infracțiuni decât cele reținute de procuror prin actul de sesizare.

Dispozițiile art. 328 alin. (1) C.proc.pen. prevăd expres că actul de sesizare al instanței este rechizitoriul, iar conform art. 329 alin. (1), instanța se pronunță numai asupra faptelor și persoanelor pentru care a fost sesizată. Aceste texte definesc limitele obiective și subiective ale procesului penal în faza de judecată. Prin urmare, schimbarea încadrării juridice nu poate conduce la sesizarea instanței cu o faptă nouă, distinctă de cea descrisă în rechizitoriu, întrucât aceasta ar încălca principiul separației funcțiilor judiciare (de ancheta și de judecata) și ar contraveni principiului legalității procesului penal.

4. Analiza doctrinară și jurisprudențială

Schimbarea încadrării juridice, potrivit art. 386 C.proc.pen., presupune doar recalificarea juridică a aceleiași fapte, fără a modifica situația de fapt reținută în actul de sesizare. În schimb, extinderea acțiunii penale pentru alte fapte ori persoane reprezintă un act de urmărire penală, care poate fi dispus doar de procuror, nu de instanță.

Prin urmare, atunci când instanța identifică în cursul judecății o faptă distinctă de cea pentru care a fost sesizată, singura soluție legală este sesizarea parchetului pentru efectuarea urmăririi penale cu privire la acea faptă, nu schimbarea încadrării juridice.

Doctrina recentă (Udroiu, 2023; Udroiu, Neagu, 2022) subliniază că prerogativa instanței de a schimba încadrarea juridică nu poate fi folosită pentru a adăuga elemente factuale noi sau pentru a stabili existența mai multor infracțiuni acolo unde rechizitoriul a reținut o singură faptă.

De asemenea, Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat, prin Decizia nr. 13/2019 (RIL), că formele de exploatare enumerate la art. 182 C.pen. (prostituție, cerșetorie, munca forțată etc.) reprezintă modalități

În consecință, încadrarea separată a acestor fapte, în lipsa unei extinderi a urmăririi penale, depășește limitele sesizării.

În jurisprudența Curții Constituționale, Decizia nr. 302/2017 reafirma principiul potrivit căruia actul de sesizare fixează cadrul procesual al judecății, iar instanța nu poate examina alte fapte decât cele reținute de procuror. Încălcarea acestui principiu echivalează cu autoinvestirea instanței și atrage nulitatea absolută a actelor ulterioare. Aplicând aceste considerente la speța analizată, rezultă că instanța, prin extinderea încadrării juridice din oficiu, a depășit cadrul factual și obiectiv al acuzației formulate de Ministerul Public.

În lipsa unei cereri de extindere a acțiunii penale de către procuror, instanța nu putea să rețină alte infracțiuni decât cele din rechizitoriu.

5. Limitele sesizării și principiul legalității

Limitele sesizării instanței nu sunt simple formalități procedurale, ci garanții ale imparțialității și ale dreptului la apărare. Ele împiedică instanța să devină un organ de anchetă și să-și asume funcția de acuzare.

Prin urmare, chiar dacă probele pot sugera existența unor fapte suplimentare, acestea trebuie investigate de procuror, nu direct analizate de instanță.

Schimbarea încadrării juridice este permisă doar când descrierea faptică din rechizitoriu rămâne aceeași, dar încadrarea legală se modifică.

Orice adăugare de elemente factuale, forme de vinovăție sau victime noi transformă schimbarea încadrării într-o extindere a acțiunii penale – competența exclusivă a parchetului.

6. Concluzii

Analizând argumentele instanței din Galați și dispozițiile legale incidente, considerăm că soluția de schimbare a încadrării juridice din oficiu, în sensul adăugării unor infracțiuni suplimentare, contravine art. 328–329 și 386 C.proc.pen.

Instanța a depășit limitele sesizării și a realizat o extindere nepermisă a acuzației.

În practică, respectarea principiului legalității procesului penal impune ca orice faptă nouă identificată în cursul judecății să fie comunicată parchetului, care poate dispune extinderea urmăririi penale sau trimiterea unui nou rechizitoriu.

Numai astfel se respectă echilibrul funcțional între acuzare și judecată și se asigură dreptul la un proces echitabil. În opinia noastră, soluția corectă ar fi fost menținerea încadrărilor juridice stabilite de parchet sau, dacă instanța aprecia că actul de sesizare este incomplet, restituirea cauzei la parchet pentru completarea urmăririi penale, conform art. 346 alin. (3) lit. c) C.proc.pen.

Lucrarea de față subliniază importanța unei aplicări prudente a art. 386 C.proc.pen., pentru a evita situațiile în care, sub pretextul schimbării încadrării juridice, instanța devine un organ de ancheta și își depășește atribuțiile funcționale.

Considerăm că soluția instanței de a dispune schimbarea încadrării juridice din oficiu, în sensul adăugării unor infracțiuni suplimentare, încalcă limitele sesizării instanței și dispozițiile art. 328–329 C.proc.pen., întrucât:

1. Rechizitoriul constituie actul de sesizare exclusiv al instanței și determină limitele procesului penal;
2. Instanța nu poate judeca fapte pentru care nu a fost sesizată de procuror;
3. Schimbarea încadrării juridice nu poate conduce la autoinvestirea instanței cu alte infracțiuni;
4. Eventualele indicii privind săvârșirea altor infracțiuni impun sesizarea parchetului.

Astfel, în opinia noastră, soluția corectă ar fi fost menținerea încadrărilor juridice reținute în rechizitoriu sau, în caz contrar, restituirea cauzei la parchet pentru completarea urmăririi penale conform art. 346 alin. (3) lit. c) C.proc.pen.

7. Bibliografie

- Boroi, Alexandru (2021). *Drept penal. Partea specială/Criminal law. Special part*. 5th Ed. Bucharest: C.H. Beck.
- Hotca, Mihai Adrian (2022). *Manual de drept penal. Partea generală/ Criminal law manual. General part*. 3rd Ed. Bucharest: Universul Juridic.
- Pascu Ilie et.alli. (2014). *Noul Cod penal comentat, Partea Generală/ The New Commented Criminal Code, General Part, Second Edition, revised and added*. Bucharest: Universul Juridic.
- Pascu, Ilie; Uzlaeu, Andreea Simona & Muscalu, Gheorghe (2023). *Drept penal. Partea generală/Criminal law. General part*. 5th edition. Bucharest: Hamangiu, București, 2023;
- Udroiu, M. (Coord.). (2023). *Codul de procedură penală. Comentariu pe articole/Code of Criminal Procedure. Commentary on articles*. Bucharest: C.H. Beck.
- Udroiu, M. (n.d.). (2023). *Procedură penală. Partea specială/Criminal procedure. Special part*. Bucharest: C.H. Beck.
- Udroiu, M., (2023). *Procedură penală. Partea generală/Criminal procedure. General part*. Bucharest: C.H. Beck.
- Udroiu, Mihail (2021). *Fise de drept penal. Partea specială. Teorie și cazuri practice/ Criminal law fact sheets. Special part. Theory and practical cases*. 2nd Ed. Bucharest: C.H. Beck.